

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876

NO. 134. — STEV. 134.

NEW YORK, WEDNESDAY, JUNE 9, 1926. — SREDA, 9. JUNIJA 1926.

VOLUME XXXIV. — LETNIK XXXIV.

FRANCIJA V VELIKIH STISKAH IN ZADREGAH

Francoska javnost je rade volje sprejela načrt, da reši frank. — Mnenja je, da je prišla "ura pokore", a v parlamentu je pričakovati ostre opozicije proti živilskim določbam.

PARIZ, Francija, 8. junija. — Nov francoski komitej, obstoječ iz petih ministrov, ki bo sestavil program za omejitve importov in skrčenje porabe živil, da na ta način reši frank, je pričel včeraj s študijami ter se bo danes prvič sestel, da predloži v četrtek svoje načrte celokupnemu ministrstvu. Francoska javnost je očitno prepričana, da je napočila "ura pokore", katero je napovedoval Jos. Caillaux pred dvema leti, ter spoznava potrebo drastičnih korakov, če hoče sanirati narodne finance.

Trgovski interesi, ki se boje represalij od strani dežel, ki izvažajo v Francijo, pa so objavili svarilo proti preostri omejitvi importov.

Nevarnost vidijo trgovski interesi prav posebno v možnem stališču Združenih držav in Anglije, kojih eksporti bombaža, moke, potroleja, antracita in lesa bi bili resno ovirani vsled skrajne omejitve.

Importiranje luksurijoznih predmetov in antracita bo definitivno omejeno, a politika "splošne notranje ekonomije" bo orožje, s katerim bodo uravnali neugodno trgovsko bilanco dežele, ki je temeljni vzrok padanja franka. Celo v zvezi s tem bi bilo nespametno iti predaleč, kajti "lokalni eksport" blaga, katerega se proda tisočim obiskovalcem v Franciji, bi bil oviran, če bi napravili določbe tako ostre, da bi izostali turisti.

Med odredbami, o katerih razmišljajo ministri na notranje zadeve, javna dela, trgovino in poljedelstvo, je tudi predlog, da se doda pšenični moki večje množino rži, da se prepreči večji uvoz pšenice, ki bi bil posledica slabe pšenične žetve, katere je pričakovati vsled skrajno neugodnega vremena tekom cele spomladi.

Zahtevali bodo, da se pekarne zapro za en dan na teden, vendar pa ni pričakovati izdajanja krušnih kart kot v vojnih časih, ker bi vzbudilo to najbolj živahno opozicijo delavskih razredov. Poljedelski minister, M. Binnet, je že pričel s preiskavo glede obstojecih zalog moke ter je mnenja, da bodo zadostovale preko poletja.

Omejili bodo tudi nakup mesa iz inozemstva ter najbrž tudi uvedli dneve brez mesa. Vprizorjena bo kampanja za večjo porabo rib in celo sladkor bo mogoče izginil z miz, kot v letih 1917 in 1918. Mesto antracitnega premoga bodo morali kuriti Francozi z mehkim premogom iz Saara. Uvesti nameravajo največjo kontrolo glede porabe petroleja in gazolina. Trde, da ne bo uvedla vlada monopola na petrolej in gazolin, vendar pa priznavajo možnost gazolinskih izkaznic za avtomobiliste.

Z drugimi besedami rečeno, se Francija pripravljala, da opravi vse trošenje in ekstravaganco, da reši svojo narodno valuto, brez ozira na druge dežele, kojih izvozi v Francijo bodo vsled tega seveda trpeli.

V splošnem so se listi resignirano udali v podporo novega programa. — Omejitve ne pomenjajo nikakega trpljenja in nikakega dejanskega stradanja, — izjavlja Journal. — Odredbe pomenjajo le ekonomijo ter opravljenje trošenja.

Isti list stvari tudi pred eksportiranjem živil iz Francije, ker jih dežela sama potrebuje ter pravi, da bodo imele nove odredbe za posledico splošno padanje cen živil.

— Podvrgli sm ose radevolje strogemu režimu ostrih omejitev tekom svetovne vojne in k tem omejitvam se moramo vrniti danes, — izjavlja list Quotidien.

Usoda Abdel Krima.

MADRID, Španija, 8. junija. Usoda Abdel Krima, ki se je pred kratkim udal v Francozo, se bo odločila v Parizu. V to svrhu bo odpotovala konec tedna v Pariz španjska delegacija, ki se bo posvetovala s Francozi.

Osemnajst usmrčenih v Lvovu.

BERLIN, Nemčija, 8. junija. — Tukajšnje časopisje je objavilo poročilo, da je bilo pri spopadih med Lvovsko policijo in ukrajinskimi študenti usmrčenih osemnajst oseb.

Ameriški državljan obsojen na smrt.

Vlada Združenih držav se bo zavzela za Amerikanca, ki je služil pod izmišljenim imenom v Legiji tujcev v Siriji in kateremu preti sedaj smrtna kazen vsled begunstva.

WASHINGTON, D. C., 8. jun. Vlada Združenih držav se je direktno obrnila na francoske oblasti in posebno na oblasti francoskih okupacijskih sil v Siriji, da reši življenje Bennet J. Doty iz Memphisa, Tenn., ki je služil v francoski legiji tujcev kot "Gilbert Clare" in katerega dolže sedaj francoske oblasti poskušenege bega.

Ameriški poslanik v Parizu je dobil včeraj od državnega tajnika Kellogga naročilo, naj se osebno zavzame za obtoženega Amerikanca v francoskem znanju uradu. Ameriški konzul James Hugh Kelley v Damasku je dobil navodila, naj uporabi ves svoj vpliv, da si zagotovi službo katerega francoskega častnika, ki bo nastopil pri procesu kot zagovornik Dotyja.

Slično akcijo sta vprizorila včeraj tudi senatorja Tyson in McKellar iz Tennesseje, ko sta pozvala vlado, naj prepreči eksekucijo Dotyja. Senator Tyson, ki je poveljeval ameriškiemu polku, v katerem je služil Doty tekom svetovne vojne, je obiskal francosko poslaništvo ter se osebno obrnil na voditelja poslaništva v odsotnosti poslanika Berengera. Senator McKellar pa se je posvetoval z državnim tajnikom Kelloggom ter dobil od njega obljubo, da bo takoj poslan francoskim oblastim kablogram glede zadreg, v katerih se nahaja Doty.

DAMASK, Sirija, 8. junija. — Nekoga Amerikanca, ki je izjavil, da se piše Gilbert Clare iz Memphis, Tenn., so obtožili upora in begunstva. Clare je dospel v Damask včeraj zvečer, močno zastražen. Jetnik je pripadal neki kompaniji kolone, kateri poveljuje general Andreas in ki je predelki teden prodirala proti Svediji. Francoske vojaške oblasti pravijo, da se Clare sprl s svojim seržantom in da je nato dezertiral v družbi petih tovarišev.

Begunec so oddale francoske čete ter jih ujele po izmenjavni strelavi, ki pa niso ranili nikogar. Preiskava slučaja je bila odredjena v petek. Kakorhitro bodo predložene potrebne listine, se bo ustalo vojno sodišče v Damasku, ki bo sodilo upornike in begunce.

Če bo Clare ali Doty obsojen na smrt, bo treba smrtno obsodbo poslati v Pariz, da jo potrdi vojni minister Painleve. Brez podpisa vojnega ministra ni namreč mogoče izvršiti v francoski armadi nobene smrtno obsodbe. V nobenem slučaju pa ne bo Doty ustreljen pred tremi tedni ali enim mesecem, če bo sploh obsojen na smrt.

Prejšnji predsednik Taft zbolel.

WASHINGTON, D. C., 8. jun. William Howard Taft, prejšnji predsednik Združenih držav ter sedanj predsednik vrhovnega sodišča, ni mogel včeraj prisostvovati zaključni seji sodišča pred začetkom poletnih počitnic, ker je moral ostati v postelji na povelje zdravnika. Kot se glasi, trpi na srčni boleznii, a njegovo stanje je tako, da ni nobenega vzroka za vznemirjenje. Imel je namen prisostvovati zaključni seji sodišča,

Trojni umor pod krinko požara.

Domneva se, da je bil izvršen trojni umor s pomočjo požara. — Nezgoda, ki je izgledala najprvo kot nesrečen slučaj, se bo najbrž razvila v kriminalno zadevo.

V razvalinah dvanadstropne lesene hiše na Fountain Ave. v Brooklynu, ki je pogorela do tal, so našli skoro popolnoma sezgana trupla 62 let stare Mrs. Mary Ponzelli, ter njenih dveh vnukov. Mary, stare štiri leta in Johna Mazole, starega dve leti. Policija je izprva domnevala, da so zanečili požar otroci in da se je ogenj tako hitro razširil, da ni mogla stara mati spraviti sebe in otroka na varno. Nadaljna preiskava pa je spravila na dan težak sum, da sta bila oba otroka s staro žensko vred na brutalen način umorjena in da je morilec nato zažgal hišo, da prikrije zločin.

Včeraj zvečer je baje ugotovil dr. Romeo Auerbach, da je bil očitno izvršen trojni umor. Stari ženi je baje morilec razbil črepinjo.

Poškodbe niso mogle biti povzročene od padea, kot se je izprva domnevalo. Mala Mary Mazolla je bila ranjena v trebuh, očitno z dolgim bodalcem.

Truplo malega dečka je bilo tako močno obžgano, da ni bilo mogoče ugotoviti, če je bil umorjen na ta ali kak drugi način.

Dr. Auerbach je dal trupla takoj odvesti v mrtvašnico, da se izvrši raztelesenje. Obveščene so bile policijske oblasti in slučaj je prevzel detektivski kapitan Sullivan v družbi dvajsetih detektivov.

Oče mrtvih otrok je mehanik ter zaposlen v delavnicah B. M. T. v East New York.

Mati otrok Angelina, je zaposlena v tvornici Crescent Dress Manufacturing Co. na Liberty St. v Brooklynu. Kot ponavadi, sta se ba zjutraj podala na delo ter pustila otroka v oskrbi stare matere. Tragedijo je razkril deset let stari Peter Mastracchio, nekak Mrs. Mazolle. Tekom opoldanskega odmora je prišel iz šole domov ter našel hišo v plamenih. Ne da bi se pomisljal, je pohitel v hišo ter poklical po imenu svojo majhno sestrično. Ker ni dobil nobenega odgovora, je pohitel nazaj na cesto, naročil nekemu šolskemu tovarišu, naj alarmira požarno obrambo, nakar je pričel junaski dečko sam z vrtno cevjo gasiti požar, kar se mu je skoro posrečilo, ko je dospela požarna bramba na lice mesta. Ko je videl deček obžgana trupla, je pohitel v tvornico svoje tete ter jo obvestil o nesreči. Njen mož je postal šblazen, ko je ga ni pustila policija k truplom obeh otrok ter je kričal: — Pustite me, umoriti se hočem! Nočem še nadalje živeti!

Lloyd George voditelj liberalne stranke.

LONDON, Anglija, 8. junija. — Danes je načelstvo liberalne stranke glasovalo glede svojega voditelja. Z 20 proti 12 glasovom je bil izvoljen Lloyd George.

a se je vendar rade volje pokoril ukazom svojih zdravnikov. Sodišču je predsedoval mesto njega sodnik Holmes, nakar se je sodišče odgodilo do 4. oktobra.

Vrhovni sodnik Taft, ki je star 69 let, je bil dosedaj najboljšega zdravja ter je prišel vsaki dan v sodišče iz svojega doma peš, na razdaljo več kot dveh milj.

Kako izdelujejo "pristno" žganje.

Trije moški so bili aretirani kot ponarejevalci davčnih kolekov v vrednosti treh milijonov dolarjev.

Za tri milijone dolarjev ponarejenih davčnih kolekov so napravili v neki hiši na Rose St., kot je sporočila policija, ki je vprizorila včeraj pogon ter aretirala tri moške. Zaplenili so ogromno množino kolekov kot se jih rabi za zapečatenje whiskey steklenice. S pomočjo teh znamk so butlegarji lahko prepričali svoje odjemalce, da gre za pristno robo.

Detektivi so že osem tednov opazovali dotično hišo. V pretekli noči je nastopilo sedem vladnih agentov. Dva sta odšla po stopnjicah navzgor in ostali so se postavili ob rešilne stopnice. Ko so vdrli agenti, so skušali pobegniti trije moški. Ker je bil izhod preprečen, so potegnili revolverje in sledil je boj, tekom katerega pa ni bil nikdo ranjen.

Hindenburg in razposest knezov.

Predsednik nemške republike, maršal Hindenburg, je izjavil, da ne bo podpisal predloge za razposestvovanje prejšnjih nemških vladarjev.

BERLIN, Nemčija, 8. junija. — Velikansko pozornost je vzbudila tukaj objava privatnega pisma državnega predsednika maršala von Hindenburga, v katerem je označil splošno ljudsko glasovanje glede usode posestev prejšnjih nemških vladarjev, ki se bo vršile dne 20. junija kot "napad na ustavno temelje države" in kot "kršenje temeljnih principov morale in pravičnosti".

Pismo državnega predsednika je bilo naslovljeno na Friderika von Loebella, znanega nemško-nacionalističnega voditelja ter predsednika volilnega odseka, ki je spravil kandidaturu Hindenburga na površje ter vodil njegovo kampanjo.

Kot strela z jasnega neba je udarilo to pismo, kajti iz vsebine je jasno razvidno, da ne bo odobril državni predsednik ljudskega glasovanja, če bi se izreklo za razposestvovanje.

POLOŽAJ LIGE NARODOV

Boj glede stalnih sedežev v svetu Lige narodov se nadaljuje. — Locarno dogovori so ogroženi vsled stališča nekaterih držav. — Načelstvo zasedanja je pripadlo Uruguayu.

ZENEVA, Švica, 8. junija. — Brazilija, Španjka in Švedska, povzročiteljice marčnega poloma Lige narodov, vsled katerega je bil Nemčiji onemogočen vstop v Ligo, so vprizorile prvo stavko, ko se je sestel včeraj svet Lige, da razmišlja o raznih resnih vprašanjih. Celo navzočnost Sir Austen Chamberlaina, angleškega ministra za zunanje zadeve ter francoskega ministrskega predsednika Brianda ni mogla preprečiti popolne stavke. Dve teh držav sta poslali namestnike, dočim se Brazilija ni udeležila.

Markij Quinones de Leon, španski poslanik v Parizu ter zastopnik Španske v Ženevi, je bil nenadno odpoklican v Madrid. Mesto njega pa je prišel senjor Quer Buale, mladi tajnik španskega poslaništva v Bernu, ki je bil precej v zadregi, ter ni prav nič spadal v odlično družbo starejših državnikov, na kratki včerajšnji seji.

Istotako je izostal švedski zunanji minister Unden, ki bi moral biti izvoljen tekom štiridesetega zborovanja sveta Lige narodov.

Švedska je poslala mesto ministra svojega mladega tajnika poslaništva v Bernu. Vsled tega niso ponudili predsedništva zastopniku Švedske, pač pa zastopniku republike Uruguay, senjorju Guani.

Brazilija je zavzela s tem isto stališče kot ga je zavzela preteklega marca, ko se je poslužila svoje veto pravice proti vstopu Nemčije v svet Lige, če bi ne dobila ob istem času tudi trajnega sedeža v Ligi. Stališče Švedske je očitno izraz velikega zaupanja. Tekom preteklega marca se je švedski zunanji minister Unden odločno boril proti vsakemu povečanju števila stalnih članov sveta z izjemo sedeža, katerega naj bi dali Nemčiji.

Sovdeležba Španske pri včerajšnji stavki je bila namenjena vnaprej, prav kot stavki Švedske in Brazilije. Pred par dnevi je obiskal španski poslanec v Parizu francoski zunanji urad ter rekel, da obžaluje, da ne bo mogel prisostvovati sejami sveta Lige narodov, ker ga je poklical v Madrid ministrski predsednik Primo de Rivera, ki hoče baje razpravljati z njim o bodočih pogajanjih glede maroških meja.

Sekcija nemškega časopisja, ki je proti vstopu Nemčije v Ligo narodov, se je poslužila v polni meri stavke v svetu Lige narodov ter je pozvala svojo vlado, naj opusti vse svoje namene, da stopi v Ligo, soglasno s telefonskimi sporočili, ki so dospela iz Berlina.

Razven stavke v svetu Lige se mora slednji pečati z važnim vprašanjem. To vprašanje se tiče finančne neodvisnosti Madžarske. Ministrski predsednik Briand je sklical zastopnike Male antante ter se dolgo posvetoval z njimi.

NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA"!

Seznam.

To je seznam, ki pokaže, koliko ameriškega ali kanadskega denarja nam je treba poslati, da poskrbimo v stari domovini izplačilo označenega zneska, bodisi v dinarjih ali lirah. Podatki so veljavni do preklica, ki se po potrebi objavi na tem mestu.

Ne dvomimo, da Vam bo ta ponudba uga jala, posebno še, ako boste vpoštevali svojo kuro in našo zanesljivo ter točno postrežbo.

Dinarji		Lire	
Din.	500 \$ 9.45	Lir	100 \$ 4.45
Din.	1,000 \$ 18.80	Lir	200 \$ 8.60
Din.	2,500 \$ 46.25	Lir	300 \$12.60
Din.	5,000 \$ 92.00	Lir	500 \$20.50
Din.	10,000 \$183.00	Lir	1000 \$40.00

Za pošiljavo, ki presegajo Desettisoč Dinarjev ali pa Dvatisoč Lir dovoljujemo poseben znesku primeren popust.

Nakazila po brzojavnem pisnu izvršujemo v najkrajšem času ter računamo za stroške \$1.—

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street Phone: CORTLANDT 4687 New York, N. Y.

je edino slovensko podjetje v New Yorku, ki ima vplačan predpisani kapital za izvrševanje poslov državne banke, ter se v soglasju s postavo zamore imenovati banka.

Prispet v letu 1925 je imel \$3,992,673.47, v brenadah: — trimilijone - devetstošestdesetstotisoč, sedemstošestdesetstotisoč dolarjev in 47 centov.

Posebni podatki.

Prispejina za izplačila ameriških dolarjev v Jugoslaviji in Italiji znaša kakor sledi: za \$25. ali manj znesek 75 centov; od \$25. naprej do \$300. po 3 cente od vsakega dolara. Za večje svote po posebnem dogovoru.

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, president. Louis Benedik, treasurer.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisements on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

ABDEL KRIM

Rifski poglavar je delal dolga leta velike preglavice Francozom in Špancem, ki so hoteli po vsej sili dobiti komando nad njegovo deželo.

Končno se je pa vsega skupaj naveličal in se jim je udal ter si pri tem izgovoril dober in topel kot.

Ko se je Abdel Krim udal, je španski kralj podelil maroškem vrhovnemu komisarju San Jufio, naslov markiza, generaloma Jordanu in Saru pa grofovski naslov.

Če te trije gospodje zaslužijo markeške in grofske naslove za svoja prizadevanja v Maroku, zasluži Abdel Krim naslov "rešitelja Španske". Kajti če bi Abdel Krim le še malo odlašal s svojo predajo, bi se napol izčrpana Španska popolnoma izmuzgala.

Cesarji in kralji pa res ne znajo pravilno ceniti izkazanih vslog.

JUGOSLOVANI ZMAGOVALCI

Ne, niso zmagali na bojnem polju, niti v politiki ne, pač pa na mednarodni telovadni tekmi v Lyonu v Franciji.

Tudi teh mednarodnih tekem so se udeležili slovenski Sokoli.

Ze pred vojno so se dobro obnesli v Luksemburgu in Turinu. Istotako tudi na vsesokolskem zletu v Pragi.

Slovenski Sokoli so ponesli svoj sloves izven domovine. Če drugače ne, so nas tuji že vsaj po teh uspehih spoznali.

Ni dolgo tega, ko se je slovenski Sokol Štukelj odlikoval pri mednarodni Olimpijadi, kjer so nastopali najboljši telovadci vseh narodov.

Sedaj poroča časopisje iz starega kraja, da so pri tekmi v Lyonu v Franciji Jugoslovani celo Francoze porazili ter da je bil Jugoslovan deležen najvišjega odlikovanja.

Slovenec Peter Šumi je dobil časten naslov "champion des champions" — prvak vseh prvakov.

To je vsekakor pomembno, posebno kar se tiče ameriške javnosti.

Povprečni Amerikaneec smatra dobrega športnika za pol-boga.

Zaljubljen je v tri stvari: v svoj dom, v svojo domovino in šport.

Ta ljubezen je tako velika, da vse drugo zasenči.

Brzjavka, da je zmagal na mednarodnih telovadnih tekmah v Lyonu Jugoslovan, bo napravila na povprečnega Amerikanca večji vtis ter ustvarila večjo duševno vez med Ameriko in Jugoslavijo kot jo morejo ustvariti naši najboljši učenci in diplomati.

Je pač tako, razmere so take in razmeram se je treba prilagoditi.

Do lanskega leta se ni v Ameriki brigala živa duša za Finsko.

Ko je pa dospel sem finski tekač Nurmi ter z lahkoto premagal vse svoje tekmece, vam ve slehri Amerikaneec dosti povedati o Finski (še več o Nurmiju, seveda).

Nekoč so se deezle proslavljale s svojimi učenci, znanstveniki, socialnimi reformatorji, pesniki, pisatelji in učeniimi profesorji.

Vprašajte Amerikanca za prvi dve Edinosovi imeni. Vprašajte ga, kaj je iznašel Hudson Maksim, po-barajte ga za Mark Twainova in Poe-jeva dela.

Le malokateri vam bo pravilno odgovoril.

Ni ga pa menda človeka, ki bi Dempseyja in Babe Rutha po imenu in sliki ne poznal.

To seveda ni bogve kako kreditno, ampak je resnično.

Če bo sploh kdo seznanil Amerikanca z Jugoslavijo, jih bo prej seznanilo ime zmagovalca Petra Šumija kot pa tri generacije jugoslovanskih diplomatov, umetnikov in znanstvenikov.

Naslega kiparja Meštrovica poznajo kvečjem le ameriški umetniki. Poznajo ga toliko, da mu zavidajo.

Nobenemu športniku pa ne bo Amerikanec zavidal — edinole občudoval ga bo, in v tem je velika poteza.

Dopisi.

Winepeg, Kanada.

V Kanado prihaja dosti ljudi, poselno pa farmerjev iz Kansasa, Oklahome, obeh Dakot in Minnesote. Večinoma so jako premožni ter imajo tukaj sorodnike ali znance. Uradi, ki izdajajo potne liste so prenapolnjeni.

V tukajšnjo okolico je dospelo dosti fabrikantov iz Združenih držav. To leto bodo zgradili skoro ducat tovarn: predilnic, papirni, glažut itd. V Red Lakes okraju se odpirajo veliki rudniki. Kopalni bodo železo, zlato in srebro. Zgradili bodo dve železniški progi. Eno že grade, drugo bodo pa pričeli v kratkem. Mestna gospodstva trdi, da se bo prebivalstvo tega okraja v kratkem povečalo za 100 000 oseb.

Kdor hoče priti iz Evrope v Kanado, mora zadostiti vsem pogojem, ki pa niso posebno lahki. Biti mora do gotove mere inteligen ten ter telesno dobro razvit.

Pred kratkim so dospeli sem štirje bratje Švicarji ter kupili 1150 akrov zemlje. Pečali se bodo z živinorejo. V kratkem dospe sem neki premožni baron s Češkega, ki bo kupil več tisoč akrov zemlje. Tukaj je največ Angležev, po-

tem pridejo na vrsto kanadski Francozi, za njimi Ukrajinci, nato pa Čehi in Nemci. V zapadnem delu Kanade je skoro 50 od tor kov slovenskega prebivalstva.

Jaz sem živel več let v Združenih državah, pa moram reči, da mi v Kanadi skoro bolj ugaja.

John Košak.

Durbin, W. Va.

Rojakom in znanecem sporočam žalostno novico, da se je moj brat Matija Polh dne 22. maja smrtno ponesrečil pri rižanju loksov. Bil je na mestu mrtev. Zaposlen je bil pri Alojziju Moharju. Hamlet, W. Va. V Ameriki zapušča mene ter dosti prijateljev. Takoj ko sem dobil vest o nesreči, sem se odpravil tja, toda dospel sem prepozno. Bil je že pokopan na katoliškem pokopališču v Hinton, W. Va.

Lepo se zahvaljujem vsem, ki so ga spremili k zadnjemu počitku, posebno pa Louisu Moharju, Niek Pavčiču, Joe Kraševcu in Mike Kuretu.

Naj v miru počiva!

Lovrene Polh,

žalujoči brat.

Zmaga jugoslovanskih Sokolov.

Lyon, Francija, 24. maja.

Ob prihli zleta francoskih gimnastov se je vršila o binkošnih v Lyonu mednarodna tel. tekma, v kateri so si priborili prvenstvo čehoslovaški in jugoslovanski Sokoli, kar je dokaz popolnosti sokolskega telovadnega sistema.

Jugoslovanska sokolska vrsta je odstopala iz Ljubljane v torek 18. maja ter dospela v Lyon v četrtek 20. maja. Med vožnjo ni doživela nobenih neprilik razen sekatur od strani Italijanov. Na kolodvoru v Lyonu jih je prijazen sprejel jugoslovanski konzul Andrič s tukaj bivajočimi Jugoslovani, ki so bili našim telovadcem vedno na razpolago. Med našimi telovadci je vladalo ves čas bratsko soglasje in pravi borbeni duh.

V petek se je vršila skupščina mednarodne telovadne zveze, na kateri so bila podana razna poročila ter se je izpopolnil odbor. Sklenjeno je bilo, da se prihodnja mednarodna tekma vrši leta 1930 v Luxemburgu. Po skupščini se je vršila seja tehnične odbo ra in sodniškega zbora.

Za mednarodno tekmo je bilo priglašanih 11 vrst. V zadnjem času pa so odstopili Italijani, Švicarji, Američani, Finci in Angleži. Predpisane orodne vaje in zahteve v lahkoatletskih panogah so bile namreč tako težke, da jih ti narodi kljub zadostnemu številu dobrih telovadcev in kljub vsestranski podpori svojih vlad niso mogli obvladati ter so v zadnjem času preklicali svoje prijave.

Tekmovala je šest narodov: Belgijci, Čehoslovaki, Francozi, Holanci, Jugoslovani in Luksenburžani.

Vrsta red tekmovalca je bil naslednji: 1. Čehoslovaki, 2. Belgijci, 3. Holanci, 4. Luksenburžani, 5. Jugoslovani, 6. Francozi.

Našo tekmovalno vrsto pod vodstvom dr. Mumika so tvorili: Zupan, Seršen, Dergane, Primožič, Oswald, Vidmar, Šumi, Štukelj. Porento je tukajšnji zdravnik preiskal in mu prepovedal vsak napor, tako da se tekme že ni mogel udeležiti.

Zmed Jugoslovanov so bili do loženi za sodnike: Smrtnik za drog in tek, Kušcer za kroge in plavanje, Svetlič za krogle. Vsi trije so sodelovali kot sodniki pri prostih vajah.

Mednarodna tekma se je pričela v soboto ob 7.30 zjutraj. Pri prostih vajah je dosegla jugoslovanska vrsta krasen uspeh in sicer v tej panogi prvo mesto.

Po prostih vajah se je tekmovalo na orodju, vendar pa tekma na orodju v soboto še ni bila kon-

čana ter so še v nedeljo tekmovali Francozi na bradlji in na krogih, Jugoslovani pa na konju in krogih. Že v soboto se je videlo, da lahko jugoslovanska vrsta z gotovostjo računa na zelo časten uspeh.

V soboto je pisal lyonski list "Le Salut Public" naslednje: "Med vrstami, ki so se danes zjutraj udeležile 8. mednarodne tekme in sicer po osem telovadcev vsake narodnosti, je treba predvsem omeniti jugoslovansko vrsto pod vodstvom dr. Mumika, ki je bila med prvimi po svojem nastopu, kakor tudi po dovršenem izvajanju gibov. Ta vrsta sestavljena iz krasnih atletov, je napravila velik vtis na strokovnjake, ki so prisostvovali njenim izvajanjem, prav tako tudi češka vrsta pod vodstvom dr. Vanička, ki je izvajala na orodju brezhibne vaje. Tudi ta vrsta je nastopila jako dobro".

Temu opisu so sledile v navedenem listu kratke opombe o ostalih udeleženi vrstah. Tudi drugi francoski listi pišejo o jugoslovanski vrsti zelo meodno ter splošne priznavajo, da je prvovrstna. Moralni uspeh naše vrste je bil nad vse sijajen. Med tekmovalci je vladalo najboljšje razpoloženje in trdna volja, da si tudi pri zadnjih tekmah v nedeljo pribore častno mesto.

Razen mednarodne tekme so se vršile v soboto tudi razne tekme in nastopi mladine. Jugoslovani so si v soboto razen v prostih vajah priborili tudi na drugo prvo mesto.

Tekme so se zaključile v nedeljo. Jugoslovani so si priborili zmago nad Francozi in dosegli celo vrsto prvih mest. Hudi boji se je vršil med Čehoslovaki in Jugoslovani za prvenstvo. Že takoj v početku se je moglo videti, da bosta slovanski sokolski vrsti odnesli zmago. Čehoslovaki in Jugoslovani so kmalu prekosili tekmovalne vrste ostalih narodov. Včeraj je bil na svečan način proglašen končni izid tekme.

Prvenstvo si je priborila čehoslovaška vrsta. Jugoslovani so na drugem mestu, Francozi pa na tretjem, dalje slede Luksenburžani, Belgijci in Holanci.

Kot prvi zmagovalce med posamezniki je izšel iz tekem Jugoslovan Peter Šumi, ki si je pridobil častni naslov "champion des champions".

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Novice iz Slovenije.

Smrna kosa.

V Šmartnem pri Litiji je po daljšem bolehanju preminul trgovec z usnjem Ignacij Graun.

V Bučah v kozjanskem okraju je umrla Terezija Sajovic, tamkajšnja šolska upraviteljica.

Anton Slatnar umrl.

Dne 16. maja je ob pol štirih popoldne umrl v Kamniku širok Slovenije in izven je znani tiskar nar Anton Slatnar. Rojen je bil ranjki v kmetski hiši na Homcu pri Kamniku dne 3. januarja 1867. Po dovršeni 4. gimnaziji se je učil tiskarske obrti v Blasniki, vi tiskarni in Ljubljani, bil nato stavec v Narodni tiskarni ljubljanski, Mohorjevi v Celovcu in nazadnje v Katoliški tiskarni v Ljubljani.

Leta 1920 se je postavil na lastne noge in pričel s tiskarno v Kamniku v dvorišnih prostorih Kladvetove hiše na Šutni. Ob enem je imel v frančiškanski hiši na Glavnem trgu trgovino s papirjem in knjigami. Pred dvema letoma je kupil bivšo Samčevovo hišo na Glavnem trgu, kjer si je uredil moderno, lepo tiskarno.

Dvajsetletnica železnice Jesenice-Trst.

Na Bledu se je zbralo te dni 20 inženirjev, ki so pred 20 leti zgradili progo Jesenice-Bohinj, takomenovane Turške železnice. Prvotno je prog a bila zamišljena preko Trbiža in sedla Predela, s posredovanjem tedanjega poveljnika bivšega 17. pešpolka, pozneje generala Kuna pa je bila izstrategičnih ozirav železnica speljana preko Jesenice-Bleda-Bohinjske Bistrice in Gorice v Trst. Ko je bila železnica izročena prometu, se je tudi dotok tujevc v divine naše gorenjske kraje, zlasti na Bled in v Bohinj, znatno povečal. Sestanek inženirjev se je zaključil s animiranim banketom v blejskem hotelu Toplice.

Goljufiv potnik.

Pred tedni se je pojavil na deželi neki potnik, ki je izvajal od ljudi naplajila za povečanje slik. Tekom časa je ogoljufal tako ljudi po Dolenskem in Gorenjskem za večje denarne svote, veliko škodo pa je napravil tudi fotografu Francu Kuncu v Ljubljani v Wolfovi ulici, na čegar ime je prejemal naročila.

Na podlagi pismenih pritožb oškodovanih strank je bil sedaj goljufivi potnik prijet v osebi Iz. Rozmana in vtaknjen za pokoro v luknjo.

Gozdni napadi.

V gozdovih nad Gameljnam in Skaručeno je bilo tekmo zadnjih dveh tednov napadeno več oseb, katerim je ropar z različnimi grožnjami izsilil denar in druge vrednosti. Na pritožbe in prijave napadencev so pričeli orožniki takoj z zasledovanjem nevarnega individija, vendar ga niso mogli izslediti. Šele te dni zjutraj so v gozdu pri Sv. Križu v jeziški občini aretirali nekega nepoznanca, ki se je izdal za Ivana

Bdzjaka iz Doline pri Trstu, tesarja po poklicu. Pri osebni preskavi so našli pri njem več zlatnine in drugih predmetov, ki izhajajo iz vroma pri posestniku Jožetu Rihtarju v Berčevem. V družbi Bdzjaka je bil v gozdu še neki moški, ki se mu je pa posrečilo pobegniti.

Bdzjaka so oddali v zapore deželnega sodišča.

Trije vlni v Komendi.

V Komendi na Gorenjskem so ponoči doslej neznanu zlikovec vlnili v tamkajšnji poštni urad ter odnesli nekoliko denarja in znak. Obiskali so tudi Mejačevovo trgovino in tamkajšnjo mlekarino, kjer pa ni bilo zaželjenega plena.

Vlom v trgovino.

Ponoči je bil izvršen v Jesenicah pri Veliki dolini v trgovino Franceta Brataniča velik vlom. Sturleci so si nabrali za okrog 17 tisoč Din. plena v raznem bragu. Med drugim so odnesli okrog 120 m barhanta, 120 m rjave tkanine, 200 m ženskega kamrika, 24 m hlačevine, 40 m sukna, 40 m belega platna, več robeev in nekaj jumperjev.

Nesreče v Kamniških planinah.

Kljub neugodnemu vremenu so bile ob binkoštnih praznikih vse gore polne turistov, tako tudi Krvavec. Med drugim sta obiskala Krvavec tudi zaročenca trgovski pomočnik Rado Sopčič in hčerka stavea Mara Mančiničeva, oba iz Rožne doline. Popoldne sta se napotila s Krvaveca na Kokršovo sedlo. Na gorah je bil sneg in led in tako se je zgodilo, da je na enem od najnevarnejših mest Mari Mančiničevi izpodrsnilo ter je padla. Ker je pri padcu zadela Sopčiča je izpodrsnilo še njemu in zdrsnila sta po strmem zlebu navzdol, kjer sta ob skalovju obležala mrtva.

Proti večeru se je pripetila skraj na istem mestu druga nesreča. Okrog 9. ure je dohitela drugo skupino turistov noč, tako da ni bilo videti v snegu sledu steze. Vsled tega je zašel član družbe, bančni uradnik Stele iz Ljubljane, ter se je ravno tako ponesrečil. Obležal je par metrov od prejšnjih dveh ponesrečencev mrtev.

POPRAVEK.

V zadnjem dopisu glede Vinske trgovine Newyorškega Samostojnega Podpornega Društva je bilo napačno poročano, da bo vinska trgatve dne 25. oktobra. Vinska trgatve se vrši 23. oktobra, in r. d. set, ki bo pri tej priliki izreban, je model 1920, ne pa 1926.

Darovi za Dom slepih v Ljubljani.

Joseph Zupančič, Cleveland, O., \$2.00.

Michael Loboda, New York City, \$1.00.

Denar smo sprejeli ter ga bomo poslali na pristojno mesto.

Uredništvo.

Peter Zgaga

Rojak, ki se ni dolgo časa v Jugoslaviji, mi je pisal te dni.

Rečem ti, da je tukaj strašno dolgčas. Edino zabavo dobim pri kozarcu vina in pri kvartanju. Igrajo za velike svote, kar za dolar. Toda jaz imam svoje veselje, pa če dobim ali izgubim. Ako izgubim dolar, si mislim sam pri sebi: — Ah, kaj bo en dolar. Včasih sem dal v Ameriki dolar za kvart ničvrednega vina. Če dobim, si pa mislim: "Ej, prijatelj, srečo imaš. En dolar je nad 50 dinarjev. Za to svoto se pa v Jugoslaviji lahko že nekaj kupi."

V Downtownu ni nič novega. Zadnjič sem bil doli, pa je vse precej pušto in prazno. Caruso je zaprt. On je menda edini Italijan, ki si lahko privoščijo vsako leto na stroške naših rojakov udobno življenje na Coney Islandu, s prodajo neke tekočine, kateri pravijo naši rojaki "vino", dočim si Caruso svoje misli.

Med našimi rojaki se pojavljajo velike tatvine. Nekje na Srednjem Zapadu so enega naenkrat ogulili za štirinajst tisočakov. Tudi v New Yorku so okradli znano slovensko gledališko igralko.

Jaz sem v tem oziru varen. Tat bi mi moral prej nekaj posoditi, predno bi mogel pri meni izvršiti zločinsko dejanje.

Štiristo ruskih delavcev bi rado prišlo v Ameriko, da bi se naučili delati automobile v Fordovi tovarni ter se nato s potrebnim znanjem vrnili nazaj v Rusijo. Toda ne dobe dovoljenja.

Kakohitro pa stopi na ameriška tla kak evropski princ, ga sprejmejo z največjimi svečanostmi in pozdravljajo s topovi.

Zakonska žena je šla svojega moža tožiti za ločitev zakona.

Za vzrok ločitve je navedla razočaranje in smrčanje.

Sodnik jo je brez pomisleka ločil.

Ameriški suhači imajo navdušenega agitatorja "Pussyfota" Johnsona. Že izza svoje mladosti je vdan prohibicijski stvari; ves svet je prepotoval in agitiral za prohibicijo, in sedaj je napisal debelo knjigo o posledicah pijače in suhačih blagoslovih.

V uvodu pravi dobesedno: Pri svojih opazovanjih sem večkrat našel med pivci in sem moral z njimi vred piti, samo da sem videl, kaj počenjajo in uganjajo pri pijanci. Pil sem za to, da sem zbral dokaze za svoje delo.

Izgovor je dober, če ga pes na repu prinese, — pravi naš pregovor.

Rojak, ako boš prišel pozno domov, reci mirne vesti svoji ženi: V slabi kompaniji sem študiral slabe ženske slabe pijače.

Johnsonu je sicer ta izgovor zalegel, toda ne vem, če bo zalegel tebi, dragi rojak.

Telefon je koristna iznajdba, samo draga je, če človek na veliko razdaljo telefonira.

Neki newyorški milijonar, ko je žena živi v San Francisco, je govoril z njo štirindvajset minut po telefonu.

Za pogovor je moral plačati telefonski kompaniji \$586.50.

To se pravi: stroški njegovega govorjenja so znašali 50 centov, stroški tistega, kar mu je žena povedala pa \$586.

Stjepan Radič je sklicel v Somboru shod in na shodu je bilo slišati naslednje:

Živio Pašič! Živio Pribičević! Živio nacionalni blok! Dol s Pribičevićem! Živio Radič! Eljen Radič! Dol s korupcijo! Dol z ubijalci! Ni brige te sivi tiču... Bože pravde! Oj Slaveni! Ljepa naša... Mi smo s Tobom! Tu grupa natrag! Onoga uapsite! Zloraba oblasti... Živjigi! Artačević! Zandarji... policija — pretep. Govor Radiča o "svaštome": Ko bom predsednik, ko se bo izpremenila ustava!

Le malo je tako srečnih ljudi, da lahko žive od samih obresti. Mnogo je pa takih, ki so si pomagali k udobnejšemu življenju z dohodki svojih prihrankov.

Tudi Vam se nudi taka prilika. Naložite prihranke varno pri nas na —

"SPECIAL INTEREST ACCOUNT"

po

4%

Obresti vam plačno teči že od prvega maja naprej.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Kako je govoril Slovenec v laškem parlamentu?

Kakor znano, je poslanec Besednjak med proračunsko razpravo v italijanskem parlamentu branil pravice Slovencev pod Italijo do lastne šole. Poslanec Besednjak je nastopil s takim pogumom in spretnostjo kakor se ni upal še noben izmed opozicijskih posl. v času neizprosne fašistovske diktature. Poleg prosvetnega ministra je ponovno prekinil govornika sam Mussolini. Govor posl. Besednjaka je javnosti že znan; vendar hočem posneti še po stenografskem zapisniku posamezne medključne ministrskega predsednika Mussolinija in prosvetnega ministra Fedeleja in drugih poslancev, ker je iz njih drastično razvidno, kako globoko je padel italijanski parlament pod sedanjim režimom. Človeka, ki ima le količič čuta v sebi, pa naj bo še tako prežet z nacionalizmom, obide groza pred cinizmom, s katerim se v italijanskem parlamentu razpravlja o usodi neštetih družin slovenskih učiteljev, ki so ali pa bodo v najkrajšem času brez kruha. Poleg tega je vse tako značilno ono sklicevanje na Avstrijo, ko gre za opravičbo kričev, ki jih dela Slovanom Italija.

Poslanec Besednjak toži uvodoma, da se je zaman opetovano pritožil pri Mussoliniju, da se v mnogih krajih ni počela slovenščina niti v dodatnih urah, ko jih je še dovoljeval Gentilijev zakon.

Mussolini: "Toda vi (Primorci) govorite dobro italijanski; se vidi, kako govorite vi."

Besednjak: "A jaz nisem kmet, tudi ne deček 6 let."

Mussolini: "Dečki se naučijo italijanščine še prej."

Besednjak: "Rad bi videl, ali bi se vaši sinovi..."

Mussolini: "privadili v šoli n. pr. angleščine mesto italijanščine!"

Besednjak ugotovi, da so krajevna šolska oblastva odpravila v 65 občinah (po večini v Istri) dodatne ure, še ko so bile po zakonu predpisane.

Fedele, prosvetni minister: "Storila so svojo dolžnost."

Besednjak: "Vi govorite vendar o učiteljih, ki niso spoštovali zakone!"

Fedele: "Jaz govorim o učiteljih, ki vzgajajo italijanske otroke, ki so sedaj Italijani."

Besednjak: "Minister Fedele je smatral za umestno, da je z ukazom od 21. novembra odpravil dodatne ure."

Fedele: "Bile so odveč in radi tega sem jih odpravil."

Besednjak: "Hvaležen sem vam za to izjavo. Vi priznavate, da ste s svojim ukazom sankcionirali nezakonitost."

Fedele: "Ni res!"

Besednjak: "Pravim vam, da vam moram biti hvaležen, ker ste tako odstranili vsako dozdnevost, ki se je zdela, da obstoji glede našega jezika, in tako ste krenili naravnost na pot razmordovanja."

Dudan (Dalmatinec): "Toda vi ste Italijani! Hočete razumeti?"

Besednjak: "Položaj je tako razčiščen. Dejstvo je, da se moreš danes v Italiji naučiti v šoli francosko, angleško in celo kitajsko, med tem se ne more poučevati pri nas materinščina."

Dudan: "Že zopet! Ali hočete enkrat razumeti, da ste Italijani?"

Fedele: "Raveden sem, kaj bi Avstrija naredila, ako bi anektirali naše pokrajine!"

Besednjak: "Borili bi se proti nemškemu prosvetnemu ministru. Slovani so bili vedno proti Avstriji."

Rioci: "Sedaj ste Italijani in morate ostati!"

Giunta: "Izzelite se, ako ne marate ostati z nami!"

Besednjak govori med silnim ropotom poslancev o preganjanju slovenskega učiteljstva, ki mora ishirati med fašistovskim sindikatom in gladom.

Fedele: "Vašim učiteljem je dana prostost, da se vpišejo v fašistovske sindikate ali ne. Vam bi bilo seveda ljubše, da bi se vpisali v kako drugo organizacijo..."

Besednjak: "To je insinucija!" Fedele: "To je resnica!" Besednjak: "Rekel sem, da se slovenskim učiteljem grozi, da se jim odvzame kruh..." Fedele: "Ni res!" Besednjak: "Vi se motite, ako ne verjamete!"

V zbornici nastane močan ropot in šum; nekdo zakliče: "Italija je edinstvena država in ne mešanica narodov!"

Besednjak: "Da je Italija edinstvena država, o tem ne dvomim. Tola tu govorim o čisto drugem. Jaz vas vprašam: Kako je mogoče zahtevati od slovenskih učiteljev, da pozabijo svoj lastni jezik?"

Dudan: "Ki je italijanski!" Besednjak: "So učitelji, ki so že prebili 50. leto, ki imajo ženo in otroke, ki jim grozi glad."

Mussolini: "Vi dramtizirate ves prizor..." (Veselost.)

Fedele: "Ponavljam, da učitelji niso primorani vpisati se v nobeno društvo."

Besednjak: "Pripominjam, da mi plačujemo davke kakor ostali Italijani, in s tem pripomoremo k prosperu države. Kar se tiče naših šol..."

Fedele: "Slovenske šole so bile v slabem stanju. Zidovi..."

Besednjak: "Jaz ne govorim o vprašanju zidov. Šolsko vprašanje ni vprašanje opeke, ampak duševno. Hočem reči, da naših šol ni več radi vašega raznarodovalnega dela. Ako nam nočete vrniti šole, vrniti nam milijone, ki smo vam jih dali!"

V zbornici nastane strašno vpitje, posl. Besednjak nadaljuje in zahteva Slovence vsaj tiste pravice, ki jih ima Libija v šoli: "Moja zahteva ni ironična, ampak izraža pošteno misel. Naš narod noče pozabiti svojega jezika."

Greco: "Vi ste bili vrinjeni celo v Avstriji!"

Besednjak: "Sedaj smo Italijani in hočemo spoštovati italijanske zakone. A zahtevamo od vas svobodo v šolskih zadevah."

Greco: "Stejte si v čast, da ste Italijani!"

Dudan: "V Italiji so samo Italijani!"

Besednjak: "In jaz, ki stojim pred ni, kaj sam?"

Baistrocchi: "Ako ne marate biti z nami, poberite kopita in pojdite!"

Besednjak: "Stavite se nekoliko v našo kožo! Kako morete vzeti kruh starih učiteljem? Kako je mogoče zahtevati od državljanov, ki so vedno govorili drugi jezik, da ga pozabijo?"

Greco: "Vi ste bili tepeni v vojni!"

Lunelli: "Zabijte si enkrat v glavo, da ste Italijani!"

Besednjak je zaključil med silnim hrupom: "Toda, dragi tovariši, ne pozabite, da se vam ne bo posrečilo iztrebiti našega jezika. Usoda držav je izpremenljiva, toda narodi živijo večno."

Ministra Fedeleja je Besednjakov govor tako razburil, da ga je naslednjega dne označil z "glupostmi". Besednjak energično reagira, da sloni borba slovenske manjšine za lastno šolo na načelih, za katere so se borili nekdanji Italijani sami. Fedele ga je zavrnil s trditvijo, da je Učiteljska zveza na Primorskem tajna organizacija! Kaj pravi tržaški prefekt k temu? Besednjak ni mogel več odgovoriti, ker mu predsednik ni hotel dati besede.

Iz cele razprave se pa vidi, kako brezobzirno italijanska fašistovska vlada tepta naravne narodne pravice Jugoslovanov v Italiji, ki so ji "gluposti". Naj to ve ves svet!

Iz Jugoslavije.

Zveza mest Jugoslavije.

Povodom sestanka oficirjev pride v Zagreb tudi predsednik beograjske občine Miloš Bobić, ki bo pri tej priliki konferiral z zagrebškim županom glede ustanovitve "Zveze mest SHS". Oba župana bosta razpravljala o važnih komunalnih vprašanjih, kakor je vprašanje komunalnega kredita, komolideacija raznih spornih območij, vprašanje živahnega sodelovanja in kontakta med zastopniki posameznih mestnih občin itd.

V kratkem bodo župani vseh jug. mest povabljeni na razgovor o teh stvareh, nakar se ustanovi tudi "Zveza mest SHS".

Mati z otrokom vred padla v vodnjak.

V banatskem selu Sv. Ivan se je te dni dogodila težka nesreča. Žena tamkajšnjega posestnika Ana Elb je šla k vodnjaku po vodo. V naročju je držala malega otroka. Zajemajoč vodo je izgubila ravnotežje ter z otrokom vred padla v vodnjak. Vred ključev na pomoč so prihitali domači sosedi, ki so ženo nezavestno in težko ranjeno potegnili iz vodnjaka.

Otrok je bil že mrtev, ko je prišla pomoč.

Odlikovanje najstarejšega narednika.

Kralj je odlikoval z zlato kolajno svojega doma s krono najstarejšega narednika v jug. državi Velimirja Višiča, ki je nastopil vojaško službo že 21. avgusta 1871 in služi torej v vojski že celih 35 let. Višič se je udeležil med tem časom vseh vojn in je sedaj v službi na dvoru.

Izgradnja jadranske ceste.

Minister za javna dela je predsedniku vlade podal referat o izgradnji jadranske državne ceste, ki bo iz Beograda preko Raške vodila na Jadran. Zahteval je posebni kredit za dovršitev v strategičnem kakor tudi v ekonomskem oziru izredno važne komunikacije.

Tragična usoda morfinistinj.

Ponoči so našli v Zagrebu neko žensko sredi ceste popolnoma onemoglo. Že med potjo v bolnico je potem umrla. Kasneje so ugotovili, da je bila to 40-letna beratica Marija Živnustka iz Pakraca. Nesrečna ženska je bila rodom iz dobre rodbine in zelo izobražena; govorila je pet jezikov. Pred vojno je bila poročena z nekim privatnim uradnikom, ki pa jo je po povratku iz ruskega ujetništva zapustil in se poročil z neko Rusinjo. Žalostna usoda je žensko tako potrla, da je končno popolnoma propadla, postala je navadna heretica, in strastna morfinistka. Vse denar je porabila za morfij, ki si ga je vbrizgavala pod kožo. Jedla ni skoro nič in je živela zadnje čase samo od morfija.

Napadalcu na avtomobil pri Obrovcu pod ključem.

Kakor poročajo iz Splita, se preiskava o napadu na avtomobil pri Obrovcu energično nadaljuje. Aretiranih je doslej 20 oseb, ki so zaprte v zavezo.

Pričakovati pa je še nadaljnjih aretacij, ker se je dognalo, da obstoji topla, ki je pripravljala še druge zločine.

Velik vlom v Zagrebu.

Ponoči je bil izvršen vlom v zagrebško podružnico ameriške tvrdke "Vacuum Oil Company". Vlomilec so navrtali veliko blagajno in razbili tudi ročno blagajno. Odnegli so 22.000 Din in za 6000 Din. kolkov in znamk. Vlomilec so seveda računali, da dobe v veliko večji plen, a so se kruto zmotili.

Dnevi izkupiček naloži podjetje vedno v neki banki. Ker je našla policija na blagajni dobre odnose prstov, je upati, da bodo zločinci kmalu aretirani.

Zadolževanje posesti v Sloveniji.

Slovenski kmet, ki mu ni bilo nikoli poslano z rožcami, preživlja zopet težko krizo. Potpreživljiva kot vedno, tudi v tej težki dobi ne tarna v javnosti, temveč išče v resnem težkem delu utehe in odpravo. Zato se tudi v javnosti mafokdaj sliši o težkočah, s katerimi se bori naš kmečki živelj. Najbolj pa se odraža brezupni položaj našega kmetijstva v zadolževanju kmečke posesti, ki resno ogroža nadaljni obstoj in razvoj slovenskega kmetijstva in je v stanju, da mu zada smrtni udarec, ako ne pride pravočasno izdatna pomoč. Samo v mariborski oblasti je bilo v zadnjem četrtletju 1925 najetih na kmečki posest 14.082.682 dinarjev posojil. Od tega odpade na mariborski okraj 6.454.500 dinarjev, na ostale pokrajine mariborske oblasti pa 7.628.178 dinarjev, ne všteti mala nevknižena posojila pri vaskih hranilnicah, ki pa skoraj gotovo tudi dosega par milijonov dinarjev. Znani so številni slučajji, da so posamezna, nekdanj trdna posestva že tako zadolžena, da sploh ne morejo dobiti nikjer več posojila. Prisilne prodaje in eksekucije se zato vse vedno česče.

Vzroka tega žalostnega položaja ni težko najti: davčna preobremenjenost, brezobzirno izterjevanje davkov in neskladna kupna vrednost dinarja z njegovo borzno vrednostjo. Poleg prvega je zlasti tudi zadnji vzrok uvaževanja vredne ne le za kmetstvo, temveč za našo celokupno narodno gospodarstvo. Star pregovor, ki pravi: "Kadar kmet nima denarja, tudi drugim slojem slaba prede, — pride danes do popolne veljave. Slovenski kmet pravzaprav nikoli ni razpolagal z gotovino, izvzemši morda zadnja vojna leta, ko so mu za živila in druge poljske pridelke vsiljevali kopije papirja, a nikdar ni občutil pomanjkanja denarja tako zelo, kakor baš v sedanjih doli.

Kmet živi takorekō iz roke v usta. Kar na svojem polju in v svojem hlevu pridelal, od tega živi. Ena sama slaba letina ga lahko spravi v najhujšo krizo. In zadnja leta smo imeli v Sloveniji že več slabih letin, katerim so se pridružile še razne vremenske katastrofe. Že samo radi tega je slovenski kmet zabredel v težak položaj. Toda kljub temu ga je neusmiljeno zadel davčni vijak, ki davi vse naše gospodarske sloje.

Davki od leta do leta naraščajo, cene poljskim pridelkom in živini pa stalno padajo in dosegle malone že predvojno višino. dočim mora kmet za svoje potrebščine (poljsko rodje, gnojila, obleko, življenske potrebščine kot sol, sladkor itd.) plačevati neprimerno višje cene. V sili razmer prodaja danes kmet vse, kar sploh more. Ne le, da gre za davke čisto zadnji rep iz hleva, mora načeti celo zalogo pridelkov, namenjenih za lastno prehrano, sam pa strada in gara.

Ob prvih povajih gospodarske krize se je kmet zatekel k posojilnicam, upajoč, da bo mesto navadnih strankarskih preprirov nastopila pametna gospodarska politika, ki bo tudi njemu pomogla do oddiha. Toda prvemu dolgu je sledil kmalu drugi in danes je kmečka peset že prezadolžena. Le maloštevilni so slučajji, kjer je to zakrivila zapravljivost. V pretežni meri je vzrok v davčni preobremenjenosti, ki se ne ozira niti na zmanjšani donos zemljišč, niti na izpad mnogih nekdanjih dohodkov kmeta, deloma pa tudi visoka obrestna mera. Bilo bi preveč naštetj podrobno vse vzroke, ki so in še povzročajo to usodno krizo, ki je zlasti v Sloveniji dosegla vrhunec in resno ogroža nadaljni obstoj kmetijstva.

V prvi vrsti je pač poklicana država, da prisloki prizadetim na pomoč. Toda marsikomu se bo zdelo že smešno, pričakovati pomoči od države. Kako so se doslej izkazali razni "patentirani" zaščitniki kmeta, je splošno znano. Kadar zahtevajo drugi gospodarski krogi odpravo, se kaj rado naglašja, da smo mi agrarna dr-

SUPER X-ŽARKI

Na zborovanju Akademije znanosti v Madisonu je predaval profesor dr. Robert Millikan o odkritju novih žarkov v atmosferi, ki se širijo s hitrostjo svetlobe na vse strani in imajo tako moč, da lahko prodirajo skozi razne tvarine. Jeklena mrežica, debele 12,50 mm lahko zadrži tudi najtise X-žarke, ki jih je mogoče producirati v dosedanjih laboratorijih. Nasprotno so pa prodrli novi super X-žarki z lahkoto 1.80 m debelo mrežo. Dolžina vala teh žarkov je manjša kot ultravijoličastih, in takozvanih gamma-žarkov. Profesor Millikan ceni dolžino na eno desetmilijonito srednje dolžine vidnega svetlobnega vala. Po njegovem mnenju izvirajo ti novo odkriti žarki iz svetovnega prostiranja. On trdi, da bi nastali pri zadostni energiji za transmutacijo kovin, n. pr. živega srebra v zlato, ti žarki kot prostorski produkt.

Taka sprememba bi pa zahtevala visoko električno napetost in sicer okrog 10 milijonov voltov. Millikan je odkril te žarke po 20letnem napornem delu. Naravoslovci, ki s zanimajo za atmosfero, so že davno opazili, da moti njihove elektroskope neka zagonetna sila. Profesor Millikan v dolgo razmišljanje, kje tiči vzrok tega pojava in tako je začel raziskovati zgornje plasti atmosfere. V ta namen je konstruiral fine in precizne aparate, ki jih je obesil na balončine in spustil visoko v zrak. Kontrolne aparate je položil v gotsko jezero kakih dvest metrov pod vodno gladino. Rezultat th. poskusov je bil odkritje Super X-žarkov.

SLOVENKA 27 LET.

lepe zunanosti, marljiva in poštena, se želi seznaniti s poštenim in marljivim Slovincem 27 do 37 let starim. Katerega veseli dobro in mirno življenje, naj piše in priloži sliko. — 'Lepa bodočnost', c. of Glas Naroda, 82 Cortlandt St. New York, N. Y.

INTERNACIONALNA OD MINISTR. ZA TRG. IN OBRT KONCES. KROJŠKA AKADEMIJA, LJUBLJANA, išče v svrhu ustanovitve filijale v Ameriki družabnika, ki je krojškoga poklica lahko tudi pomočnik ali mojster in posreduje mali kapital, ter zna slovensko in Amerikansko. Krojba na Akademija tudi družabniku vse ugodnosti se izvežbati v tej stroki kot učitelj in bi omenjeni zastopalo mest ravnatelja v Ameriki. Poudaba z navedbo kapitala na Direkcijo Ljubljana. Stari trg 19, Jugoslavija.

NAZVANILLO.

Rojakom v državi Illinois naznanjamo, da bo v kratkem obiskal naš zastopnik

Mr. J. HABIAN

med drugimi tudi sledeče naselbine: Joliet, La Salle in Oglesby, ter prosimo, da naročniki, katerim je pošla naročina, isto pri njemu obnove, kakor tudi oddajo razna naročila za knjige, katere imamo v zalogi.

Upravništvo.

ZASTAVE

SVILENE AMERIŠKE, SLOVENSKE IN HRVAŠKE

REGALIJE, PREKORAMNICE, TROBOJNICE, ZNAKE, UNIFORME ITD

Sigurno 25% ceneje kot drugod.

VICTOR NAVINŠEK,

331 GREEVE ST., CONEMAUGH, PA.

PRVO SKUPNO POTOVANJE V ITALIJO in JUGOSLAVIJO preko TRSTA

s parnikom MARTHA WASHINGTON

dne 22. JUNIJA, 1926.

Potnike bo spremljal naš uradnik skozi do Ljubljane, pazil na prtljago in gledal, da bodo potniki brezskrbno in zadovoljno potovali.

Na razpolago imamo kabine v III. razredu s 2, 4 in 6 posteljami v posebnem oddelku. Vse kabine imajo tekočo vodo. Cena za III. razred do Trsta je \$95.— in vojni davek \$5.—; železnica do Ljubljane \$108.—. Cena za II. razred samo \$120.— in \$5.— vojni davek. Vojni list III. razreda za tja in nazaj stane le \$162.—, za II. razred \$214.— ter vojni davek. Nedržavljanji plačajo tudi head tax nazajgrede.

DRUGO SKUPNO POTOVANJE

s parnikom Presidente Wilson

dne 6. JULIJA, 1926.

Kdor je namenjen potovati, naj se čimprej priklasi ter piše na pojasnila na:

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt Street, New York

ČEDNA KARIJERA

Karijera sedanjega poljskega ministrskega predsednika Kazimira Bartela je zelo pestra, slišana karijeri bivšega angleškega ministra, predsednika in vodje delavstva, Ramsaya MacDonalda. — Ministrski predsednik Bartel je bil rojen kot sin revnega strojevodje v Lvovu. Študiral je gimnazijo; radi velike revščine, v kateri je živel rodovina, pa je moral študije prekiniti in posvetil se je ključavničarski obrti. Iz Lvova, kjer se je izučil za mehanika, je odšel na Dunaj in vstopil v službo značnega podjetja Siemens. V prostem času je nadaljeval študije napravil maturo in se vpisal na tehnično visoko šolo v Lvovu. Istotčasno je študiral na univerzi fiziko in matematiko. Pridobil si je tak sloves, da je bil kmalu po dovršenem doktoratu sprejet kot docent in kasneje imenovan za rednega profesorja na tehniški v Lvovu.

Slišana je bila tudi njegova vojaška karijera. Leta 1914 je kot korporal vstopil v avstrijski armada. Ob prevratu je bil polkovnik. Povodom obleganja Lvova je ustanovil prvi železničarski bataljon. Po prevratu je kandidiral za poslanca. Bil je izvoljen in postal je železniški minister. Odlikoval se je zlasti povodom vpadu boljševikov. Sedaj je star 44 let.

PODPIRAJTE ŠTRAJKARJE!

Krznarji v New Yorku se nahajajo že šestnajst tednov na generalnem štrajku. Ker so v veliki potrebi, je vodstvo slammkarske unije (Local 24) odredilo, naj daruje vsak član en dolar v podporo štrajkujočim krznarskim delavcem.

Upati je, da se bodo vsi odzvali temu pozivu.

Nemški aeroplan za Japonsko.

LONDON, Anglija, 7. junija. — Največji aeroplan bo zgrajen v Nemčiji po naročilu japonske vlade. Velikanski aeroplan bo lahko sprejel na krov sto potnikov.

Kabinje za potnike bodo baje razkoso opremljene. Na aeroplanu bo dvanajst strojev, ki bodo izključili vsako potrebo, da pristane med potjo.

NAZVANILLO.

Vsem našim naročnikom v Chicago, Ill., naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš tamonjni večletni zastopnik

Mr. JOSEPH BLISH,

katerega toplo pripročamo in prosimo rojake, da mu grede na roko, ter pri njem obnove naročnino.

Upravništvo.

Postrežite z mlečnim mešanecem doma.

Najbolj okusen gotoladni mlečni mešanec je lahko napraviti z Wilbur Instant Cocoa Cubes. Gotovo v eni minuti. Brez vsjakih stisnit. Vprašajte svojega gročarja za

Wilbur COCOA CUBES

Prijatelj delavca

PAIN-EXPELLER

Tvorniška znamka reg. v pat. ur. Zdr. dr.

Slaven že več kot 50 let.

Glejte za tvorniške znamke SIDRO.

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtnike, pri katerih kupujete ali naročate in ste z njih postrežbo zadovoljni, da oglašujete v listu "Glas Naroda". S tem boste vstregli vsem.

Uprava "Glas Naroda".

Po široki cesti življenja

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

37

(Nadaljevanje.)

Počasi je prišel jesti naprej. Dr. Šrat si je obrisal potno čelo ter zadušil vzdih za kozarcem piva, katerega je nastavil na usta, ne da bi dosti pil.

Vsi tovarši so ga zavidali radi njegove sijajne karijere, njegovega znanja ter trdnosti značaja in kako rad bi sedaj zamenjal svoje mesto z katerikoli drugim. Paleča strast, kateri ni smel dati izraza, se ga je polastila in postal je plen očitajoče vesti.

Stisnil je zobe ter nato hitro vstal.

— Prav imaš, ne posušim se dobro, — je rekel z naporom ter odšel.

Dr. Lene je vznemirjen zrl za njim.

— Pa vendar ni... je mrmljal v brado. — Kadar prime človeka, ga prime pošteno. Vse pa ima svoj čas in hvala Bogu, da je odmerjeno ljubezni le malo časa. Lepa gospa Konrid bi bila slaba gospa Šrat. — Srečo pa je imel ta človek vedno.

Šestnajsto poglavje.

Nekoga jutra je prišla Georgina k Veri ter jo vprašala, če hoče skupno obiskati atelje Ter Velpsa.

Vera je bila presenečena in neprijetno dirjena vsled tega vmešavanja sorodnice. Kdo jo je obvestil o dogovoru s Ter Velpsom? Ona sama gotovo ne. Nikdar ni izgovorila njegovega imena v navzočnosti Georgine in vsled tega jo je moral informirati slikar sam. Zakaj si je hotel zagotoviti navzočnost Georgine pri obisku v ateljeju? Ali je to izrecno nameraval?

Mirno, kot bi smatrala pred eno uro komaj za mogoče, se je dogovorila z Georgino. In prav tako sta se pripravili na to. Svidenje vsprilo motrečih oči sorodnice je izgubilo ves blask.

Zunaj je bil lep predpomladanski dan, ko sta se poljali skozi aleje parka.

— Kako dobro ti je, — je rekla Georgina svoji sorodnici. — Z nama pa ni tako. Čuj, kako je prišlo, da se sme oporoko Lorence odpreti šele na obletnico njegove smrti? Ali si kaj vedela o tej doleži?

Vera je zmajala z glavo.

— Stavim, da tiči za tem kaka hudobija. Brez ozira na lepe besede, da se ne sme o mrtvih govoriti nič slabega, ti moram vendar reči, da ni bilo pod božjim solncem nobenega zlobnejšega človeka kot je bil Lorence. Ali te ne skrbi, da te je na eni ali drugi način prikrajšal?

— In če tudi, — je menila Vera ravnodušno. — Kaj me to briga? Mene bogastvo gotovo ni osrečilo.

— Im. Sedaj pa se je stvar zate korenito izpremenila. Le veruj mi, da ni prijetno opustiti naenkrat vse navade, razkošje, ki nas vsaki dan obdaja ter slediti stediščni gestu. — Omeji, zadovolji se. — To bo moja usoda po smrti Emila. Odkar je Lorence vzel tebe, smo se morali odreči vsem upanjem, — a medtem se že vedno pripravljam na bodoče. Vse to pa mi povzroča približno isti užitek kot ga ima pes, kateremu se iz usmiljenja odseka rep...

Henrik je prišel damama ves razveseljen nasproti. V svoji elegantni baržunasti bluzi in z odprtim ovratnikom je imel na sebi nekaj ženjalnega, a obenem tudi človeško ljubeznivega, kar mu je manjkalo v družabni obleki. Georgina je to takoj zapazila ter mu napravila kompliment.

— Torej res, — prišla ste, — je ponovil že tretjič. — Bal sem se že, ker je potekal čas ter je ostalo vse tiho. Sedaj pa ne boja več mislil na to.

— Če ste le količkaj usmiljen, Ter Velps, mi dajte kako malenkost, da jo zavijem, — je rekla Georgina. — Jaz naravnost umiram od lakote.

Ter Velps je odprl zaveso sosednje sobe, kjer je bila pripravljena zajtrkovalna miza.

— Predlagam, da se lotimo najprvo tega, — je rekla Georgina ter si pričela snemati rokavice. — Ti Vera...

Zaman pa se je ozrla naokrog proti Veri in izgubil je tudi Ter Velps.

— Radi mene, — si je mislila brezbrizno, sedla ter pričela jesti. Vera je zaostala, ker jo je skrajno mikala velika slika na naslojnjah sredi ateljeja. Bila je mučenica v rimskem cirkusu. Ozadje je bilo komaj pričeto in izdelanih je bilo par glav, kot ona cesarja in dovršeno je bilo le osredje. S peskom posuta arena, tigri in levi in sredi vsega tega postava ženske, na kateri je vsaka guba obleke razodevala nianost v usodo. Postava je bila dovršena, a obraz je bil šele namignjen, a tudi v tem malem, kar se je videlo, je bilo opaziti sličnost z gospo Konrid.

— Iz tega lahko razsodite, če sem mislil na vas, — je rekel polglasno. — Ničesar pa se mi ne posreči, kar je v stika z vami. Moja roka ohromi takorekoč, kadar se peča z vami moja fantazija. Vašili oči ne bom nikdar našel, če mi jih ne posodite in vsled tega se bojim, da bo ostala mučenica nedovršena.

— Ali ne morete dobiti nobenega drugega modela kot mene? — je vprašala, ko je motrila pozornost sliko, ki je delala celo napol dovršena velik utis.

— Ne.

— Potem sem rada pripravljena prevzeti to nalogo. Škoda bi bilo za ustvarjeno, če bi ne dovršili.

Prijel jo je za roko ter jo strastno poljubil.

— Kako naj se vam zahvalim, — je šepetal goreče, a le njej razumljivo.

— Ali res nočeta jesti, — je vprašala Georgina, ki se je prikazala pri vratih s čašo vina v roki. — Vse, kar sem doseda našla, je prve vrste, Ter Velps ter dela več časti vašemu okusu kot vašemu duhu, kajti dosedaj sem vedno slišala, da zanemarjajo moški, ki trpe na izobilni slednjega, prvo.

— Že prihajava, — je rekel Ter Velps ter ponudil Veri roko. Povedel jo je za mizo in pričela se je neprisiljena zabava.

— V resnici znate igrati ljubeznivega gostitelja, — je rekla Georgina končno smeje ter odložila servijeto. — Danes sem se marsikaj naučila od vas. Sedaj, Vera, se lahko udaš svojim umetniškim nagujenjem. Pusti mene človekoljubnim mislim ter cigareti.

Naslonila se je nazaj, na divan ter napravila skrajno šegav obraz.

— Človek je lahko tajni, majhni grešnik, — je menila ter držala cigareto visoko, — in raditega, Ter Velps, vas prosim radi te cigarete absolutne diskrecije.

Priklonil se je molče z roko na sru ter sledil nato Veri, ki se je že napetila v ateljeju.

Georgina je zrla za njim s hudobnim smehljajem. Ali je res

nično ljubil Vera ali pa je bila to le izbežna strast, ker je njena postava očarala njegovo umetniško oko. Dejanski ni mogla prav razumeti kaj ga je moglo očarati z izjemo njene lepote. Vera je bila ponavadi mirna in molčeva ter ni nikdar koketirala. Take ženske so mogoče izvanredno kreposte in oboževanja vredne, — a zabavne niso in vsaka dosti manj oblagodarjena sestra, ki je samozavestna in drzna, jo bo prekosila v tekmi. Georgina pa je v svoji presoji nekaj pozabila. Moški kot Ter Velps so preveč živeli v takem ozračju, da bi ne znali upoštevati njega puhlost. Preveč žensk so spoznali, da bi ne čutili, da mora biti tako bitje kot Vera dvojno zanimivo in zaželjivo za takega, ki je imel v izobilici druge vrste žensk. Od prvega početka ji je dal prav posebno mesto v svojem sru.

Tak občutek se ga je nehoti lotil, ko je stopil na njeno stran. — Hvala Bogu, da ste drugačna kot ostale, — je rekel ter se ozrl v njeno lepo, blede lice. — Majhna grešnica bi ne bila nikoli. Imeli bi pogum za veliko dejanje, če bi prišlo do tega.

Vera je zmajala z glavo.

— Mogoče se vendar motite, gospod Ter Velps. Jaz za svoj del bi ne mogla prenesti, če bi zgubila spoštovanja svojecev. Mislim, da nisem rojena za junakinjo in da bi se ne mogla odločiti za nikako skrivnost.

Motreče je zrl vanjo.

— Kako slabo se poznate, — je rekel lahkomisljeno. — Seveda, odvisno bi bilo od tega, zakaj se žrtvujete, a če bi bila enkrat stavljena pred tako alternativo, bi se ne zbal niti tigrov v areni.

Skozi visoko okno je prihajala svetloba v sobo. Vera se je ozrla navzgor proti sinjemu nebu ter vprašala zamišljeno:

— Ali se pač izplača taka žrtva za katerokoli stvar na svetu?

— Da, — je odvrnil hitro, — za ljubezen.

Ozrla se je vanj in nehoti ji je pričelo burnejše utripati srce.

— Za umetnika, — mogoče.

— Ali mislite, da ste drugače organizirana?

— Ne, a prostejša v občutovanju in ravnanju.

— Mi trgamo cvetke ob poti — je rekel ter pokazal na majhno kopijo njegove slavne slike. — Včasih pa pridejo ure, ko si tega ne drznemo in ko omahujemo med upanji in dvomi...

Sedela je na krasnem stolu in on pred njenimi nogami na pručici. S svojo roko bi se lahko dotaknila njegove rame in njegove temne oči, ki so izražale strast in melanholijo, so počivale na njenem obrazu. Ona ga je prav dobro razumela, — morala razumeti. Še nikdar poznani občutek sreče ni napolnil njeno srce.

— Vera, — je rekel čisto pritaženo. Pritisnil je svoji ustnici na njeno roko. S tem je prišla njegova temna glava v njeno naročje in mikalo jo je položiti svojo desno roko na njegovo glavo, a videla je svojo črno obleko te res prestrašila.

— Gospod Ter Velps, — je rekla proseče.

Vzravnil se je. Georgina je stopila na prag stranske sobe, z veliko rožo v roki.

(Dalje prihodnjč.)

MAKSIM GORKI:

V stepi.

(Konec.)

Kres je metal miren trak svetlobe okrog sebe in razširjal prijetno toploto... oči so se zaprle in preko njih se me je polotilo v polspanju pomirljivo in udobno čustvo...

— Vstrani! Urno! Pojdimo! — Prestrašen sem odprl oči in skočil urno na noge, pri čemur mi je vojak pomagal, stresoč me močno za rame.

— No ali bo kmaul! Naprej!

Njegov obraz je bil jezen in razburjen. Ozrl sem se. Solnce je vzhajalo in njegovi svetlorudeči žarki so obsevali nepremično, modrikasto lice mizarjevo. Usta so bila odprta, oči so izstopile iz jamic in gledale so stekleno in grozno. Obleka je bila na prsih popolnoma raztrgana in ležal je nenaravno, krčevito. "Študenta" ni bilo videti.

— No, kaj gledaš? Pridi, pravim! — je upil vojak in me vlačil za roko.

— Ali je mrtev? — sem vprašal, tresoč se vsled jutranjega mraza.

— Seveda — če te kdo zadavi, si tudi mrtev, — je razlagal vojak.

— Ali ga je — "študent"...? — sem vzkliknil.

— No, kdo drugi? Ti morda? Ali jaz? No, da — tu imamo sedaj učenjaka... spretno je opravil z njim... in pripravil je s tem svojja tovariša v najlepšo zadrego... Da sem vedel to večeraj, bi bil "študenta" umoril. Z enim mahom bi ga bil ubil: takole s pestjo na sence — in en lopov bi bil manj na svetu! Ali pa tudi razumeš, kaj je pravzaprav storil? Sedaj morava iti tako, da nas ne opazi nobeno človeško oko v stepi, razumeš? Kajti — danes bodo mizarja našli — zadavljena in oropanega. In pazili bodo na naju — odkod prihajava, kje sva prenočila — in potem naju ujamejo... četudi nimava ničesar pri sebi... Ampak njegov samokres sem utaknil v žep! Lepa stvarca!

— Vrzi ga proč! — sem klical voljaku.

— "Stran vreči?" je rekel s pomislekom. "Dragocena reč je. In morda naju niti ne ujamejo... ne, ne vržem ga proč... Kdo ve, da je nosil mizar orožje? Morda je vreden tri rublje, ena kroglica je v njem... o, ko bi mogel prisoliti to kroglico našemu ljubemu

tovarišu za nšesa! Koliko denarja je neki ukradel? Ta pes! O prokleto!..."

"Uboge mizarjeve hčerke!" — sem rekel jaz.

"Katera hčerke? Oh, od tegale? No, zrasle bodo... naju itak ne bodo možile, to naju ni treba skrbiti... toda pojdiva, brate, hitreje... kam pa hočeva iti?"

— "Ne — om — vseeno..."

"Tudi jaz ne vem, in vem, da je vseeno, pojdiva na desno, tam mora biti morje!"

Šla sva na desno.

Jaz sem se obrnil. Daleč od naju je ležal teman kupček na stepi in nad njim je svetilo solnce.

"Ali gledaš, če je vstal od mrtvih? Bodi brez skrbi, ta ne pride za nama... zdi se mi, da ima učenjak vajo, napravil je to izborno... tudi tovariš! Lepo nama je zagodel! Ah, brate! Hudobni postajajo ljudje, od leta do leta bolj hudobni!" je rekel vojak žalostno.

Tiha in samotna, od jutranjega solnce popolnoma žareča stepa se je razprostirala krog naju in se na horizontu združila z nebom, ki je žarelo tako svetlo, milo in bogato, da se je zdelo, kot da je ne-mogoče vsako temno in nepošteno dejanje sredi velikega dostojanstva te svobodne, od modre nebeske kupole obdane ravnine...

"A lačen sem, brate!" je dejal moj tovariš, vrteč si svalčico.

"Kaj bova danes jedla, in kje, in kako?"

To je bilo vprašanje...

x x x

Tukaj je nehal pripovedovalec — moj sosed v bolnišnici — in mi dejal: "To je vse! Vojak in jaz sva postala dobra prijatelja in potovala sva daleč skupaj! Bil je pri jazen in jako izkušen fant — tripičen vagabund. Spoštoval sem ga. Do Male Azije sva potovala skupno, tam sva se ločila..."

"Ali se spomnite kdaj na mizarja?" sem vprašal jaz.

"Kakor vidite — ali kakor ste slišali!"

"In — drugača nič?"

Smejal se je. "In kaj naj čutim pri tem? Jaz nisem kriv, da se mu je to zgodilo, kakor vi niste krivi tega, kar se je zgodilo z menoj... Sploh pa ni nikdo ničesar kriv, kajti kakor sedaj živim, mo, smo vsi skupaj živili."

NEKAJ O SLADKORJU

Kakor mnogim drugim predmetom, ki jih rabi kulturni človek, tako je tudi sladkorju prado-movina stara Indija. Prebivalci Indije so pridobivali sladkor iz sladkorne trstike. Zanimivo je, da je sladkor prispel v Evropo šele proti koncu srednjega veka in da je postal v Italiji šele za časa renesance splošno uporabljena jedilna primes. Neki pisatelj iz te dobe piše, da ni veselice, kjer ne bi rabili sladkorja v raznih oblikah. S sladkorjem kandirajo sadje in čudovitih naravnih barvah. Brez sladkorja ne zaužijejo ljudje skoro nobene jedi več. — Sladkor uporabljajo pri močnatih jedeh, stavijo ga v vino, vođe in celo jaje in ribe pripravljajo s sladkorjem.

Sredi 16. stoletja zavlada sladkor po vsej Evropi. Prvo slaščičarno so otvorili v Nemčiji leta 1573. Danes odpade v Nemčiji letno na vsako glavo 17 kg sladkorja. Temu razmerno treba izračunati svetovno potrebo sladkorja. Mogočni napredek sladkornega konzama pri vseh kulturnih narodih bi ne bil mogoče, da niso iznašli industrijo sladkorne pese ter začeli pridobivati sladkor iz pese.

JUGOSLAVIA IRENTA

Pogreb Frana Jurca v Postojni. Pogreba lesnega trgovca Frana Jurca v Postojni se je udeležilo ogromno ljudstva iz Postojne in okolice. Zastopani so bili tudi vsi državni uradi, vojaštvo, orožništvo, železniška uprava, sodnija itd.

Tudi iz Jugoslavije je prihitelo veliko število pokojnikovih prijateljev, posebno trgovcev, da mu izkazejo zadnjo čast. Pevsko društvo "Postojna" se je poslovilo od Jurca pred njegovo hišo z žalostinko "Vigred", ob grobu pa s "Pomlad, ko vse ozeleni". Ž njim je legel v grob zaslužen mož in narodnjak, kakršnih je vedno manj v Postojni.

Razpust "Gorske vile" v Podgradu.

Oktober meseca so mladenke in mladeniči v Podgradu in Istri obnovili društvo "Gorska vila" in se odtedaj po svojih močeh vsestransko trudili za kulturno povzdigo svojega kraja. Vladajoči gospodi pa je postalo agilno društvo seveda kmaul hud trn v peti in zato so toliko časa spletkarili proti njemu, dokler niso dosegli od prefekta, da je društvo razpustil. Predsednik društva je bil te dni nenadoma poklican v občinski urad, kjer mu je bil brez vsake motivacije prečitan v italijanskem jeziku odlok, da je društvo "Gorska vila" razpuščeno.

Nesreče v Trstu.

Te dni popoldne je v ulici Meucci št. 4 delal 43-letni zidar Ivan Bradač na visokem zidarskem odru. Pri delu je nenadoma omahnil in se predno so mu mogli priskočiti tovarši na pomoč je padel čez ograjo na dvorišče, kjer je obležal nezavesten na kamentem tlaku. Razbil si je pri padcu lobanjo in dobil notranje poškodbe, tako da je le malo upanja, da mi okreval.

Pri razkladanju tramvajskih tračnic na glavnem kolodvoru je padla težaku Antonu Šegulinu s Kjadina ena tračnica na levo nogo; zadela ga je tako nesrečno, da mu je zlomila piščal in ga ranila tudi na spodnjem delu noge.

Angleški turisti v Dalmaciji.

V Boko Kotorsko je prispel te dni velik angleški parobrod s 492 potniki, ki so si ogledali divno Boko ter se povzpeli tudi na Lovčen.

Angleška družba je obiskala tudi na zgodovinskih spomenikih bogati Dubrovnik, Split in Trogir.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR DEŽAVAH

Kretanje parnikov - Shipping News

12. junija:	Paris, Havre; Leviathan, Cherbourg; Lapland, Cherbourg, Antwerp.	SKUPNI IZLET:	Columbus, Cherbourg, Bremen.
15. junija:	Reliance, Cherbourg, Hamburg.	7. julija:	Aquitania, Cherbourg; Geo. Washington, Cherbourg, Bremen.
16. junija:	Aquitania, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg, Bremen.	8. julija:	Olympic, Cherbourg; Deutschland, Cherbourg, Hamburg.
17. junija:	Westphalia, Hamburg.	10. julija:	Cleveland, Cherbourg, Hamburg; York, Bremen.
19. junija:	Olympic, Cherbourg; Pennland, Cherbourg, Antwerp; Sierra Ventana, Cherbourg, Bremen.	13. julija:	Reliance, Cherbourg, Hamburg.
22. junija:	MARTHA WASHINGTON, TRST. SKUPNI IZLET.	14. julija:	Berengaria, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg, Bremen.
23. junija:	Majestic, Cherbourg; Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg; Stuttgart, Cherbourg, Bremen.	17. julija:	Majestic, Cherbourg; France, Havre; Pennland, Cherbourg, Antwerp.
26. junija:	France, Havre; Belgenland, Cherbourg, Antwerp.	21. julija:	Mauretania, Cherbourg.
29. junija:	Resolute, Cherbourg, Hamburg; Thuringia, Hamburg; Bremen, Cherbourg, Bremen.	22. julija:	Hamburg, Cherbourg, Hamburg.
30. junija:	Mauretania, Cherbourg; Pres. Harding, Cherbourg, Bremen.	24. julija:	Paris, Havre; Homeric, Cherbourg; Belgenland, Cherbourg, Antwerp; Muenchen, Cherbourg, Bremen.
1. julija:	Homeric, Cherbourg; Luetzow, Bremen; Berlin, Cherbourg, Bremen.	27. julija:	Resolute, Cherbourg, Hamburg.
3. julija:	Paris, Havre; Leviathan, Cherbourg; Zealand, Cherbourg, Antwerp.	28. julija:	Pres. Harding, Cherbourg, Bremen.
6. julija:	PRESIDENTE WILSON, TRST.	29. julija:	Westphalia, Hamburg.
		31. julija:	Zealand, Cherbourg, Antwerp; Bremen, Bremen.

SAMO 6 DNI PREKO
s ogromnimi parniki na olje
PARIS — 12. jun.; 3. jul.
FRANCE 26. jun. — 17. jul.
Havre — Pariško pristanišče.

Kabine tretjega razreda z umivalniki in tekočo vodo za 2, 4 ali 6 oseb.
Francoska kuhinja in plača.

French Line
19 STATE ST. NEW YORK
ali lokalni agentje.

V JUGOSLAVIJO

TUKAJ SO DOBRE NOVICE

Novo ZNIZANE cene za tje in nazaj v tretjem razredu do Zagreba od \$198. do \$210.

V Beograd in nazaj — \$198.50 do \$210.50

Veliki parniki za vas, — vključno Majestic "največji parnik na svetu", Olympic, Homeric, Belgenland, Lapland, Pennland (prej Pittsburg), Zealand, Arabic, itd.

Vi lahko obiščete domovino ter se vrnete v Združeno državo z ameriškim vladnim dovoljenjem. Vprašajte pooblaščenega agente ali

WHITE STAR LINE
RED STAR LINE
1 BROADWAY NEW YORK

POZOR ROJAKI!

Prosti pouk glede državljanstva in priseljavanja je vsak četrtek in petek med 1. uro popoldne in 10. uro zvečer v ljudski šoli št. 62 Hester & Essex Street, New York City.

Vprašajte za zastopnika Legije za Ameriško Državljanstvo.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je natančno poučen o potnih listih, prilagi in drugih stvareh.

Pojasnila, ki vam jih zamoremo dati vsled naše dolgoterne izkušnje vam bodo gotovo v korist; tudi pripravomo vedno le prvostanske parnike, ki imajo kabine tudi v III. razredu.

Glasom nove naseljske postave ki je stopila v veljavo s 1. julijem, 1924, zamorejo tudi nedržavljanji dobiti dovoljenje ostati v domovini eno leto in ako potrebno tudi delj; tozadeva dovoljenja izdaja generalni naseljski komisar v Washington, D. C. Prošnjo za tako dovoljenje se lahko napravi tudi v New Yorku pred odpučovanjem, ter se pošlje prošile v stari kraj glasom najnovejše odredbe.

Kako dobiti svojce iz starega kraja.

Kdor želi dobiti sorodnike, ali svoje iz starega kraja, naj nam prej piše za pojasnila. Iz Jugoslavije bo pripuščenih v prihodnjih treh letih, od 1. julija 1924 naprej vsako leto po 671 priseljencev.

Ameriški državljanji pa zamorejo dobiti sem žene in otroke do 18. leta brez, da bi bili šteti v kvoto. Stariši in otroci od 18. do 21. leta ameriških državljanov pa imajo prednost v kvoti. Pišite po pojasnila.

Proradamo vzne ilste za vse proge; tudi preko Trsta zamorejo Jugoslovani sedaj potovati.

FRANK SAKSER
STATE BANK
82 CORTLANDT ST. NEW YORK

Prav vsakdo — kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —

MALI OGLASI
v "Glas Naroda".

SLOVENSKO - AMERIKANSKI KOLEDAR
za leto 1926

Gena 50c s poštnino vred.

s naročilom pošljite snamke ali money order na:

"Glas Naroda"
82 Cortlandt St.,
New York, N. Y.

Pozor rojaki!

V zalogi imamo SVETO PISMO
(stare in nove zaveze)

Knjiga je krasno trdo vezana ter stane \$3.00.

Slovenic Publishing Company
82 Cortlandt Street New York, N. Y.

Pozor rojaki!

V zalogi imamo SVETO PISMO
(stare in nove zaveze)

Knjiga je krasno trdo vezana ter stane \$3.00.

Slovenic Publishing Company
82 Cortlandt Street New York, N. Y.